

**RADA MIEJSKA
w MIŁOMŁYNI**

**UCHWAŁA Nr V/31/2019
Rady Miejskiej w Miłomłynie
z dnia 25 stycznia 2019 r.**

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz
Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w latach 2019 – 2023**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 08 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t. j. Dz. U. z 2018 r. poz. 994 z późn. zm.) w związku z art. 6 ust. 2 pkt. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t. j. Dz. U. 2015 poz. 1390) uchwała się co następuje:

§1. Przyjmuje się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w latach 2019 – 2023 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta i Gminy Miłomłyn.

§3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega publikacji w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miasta i Gminy Miłomłyn.

PRZEWODNICZĄCY
RADY MIEJSKIEJ

Tomasz Wasprzak

**Załącznik do Uchwały V/31/2019
Rady Miejskiej w Miłomłynie
z dnia 25 stycznia 2019r.**

**GMINNY PROGRAM
PRZECIWDZIAŁANIA
PRZEMOCY W RODZINIE
ORAZ
OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE
NA LATA 2019 - 2023**

Miłomłyn 2019

Spis treści

I.	Wstęp	3
II.	Podstawy prawne do opracowania i realizacji Programu.....	4
III.	Charakterystyka zjawiska przemocy w rodzinie.....	5
IV.	Charakterystyka środowiska lokalnego i analiza problemów społecznych na terenie Gminy Miłomłyn	9
V.	Adresaci Programu.....	15
VI.	Realizatorzy i współrealizatorzy/partnerzy.....	15
VII.	Pozytywne czynniki gwarantujące właściwą realizację Programu.....	16
VIII.	Negatywne czynniki w realizacji Programu.....	16
IX.	Cele programu.....	17
X.	Wdrażanie programu.....	17
XI.	Harmonogram realizacji Programu.....	18
XII.	Przewidywane efekty i rezultaty.....	18
XIII.	Monitorowanie, sprawozdawczość i środki finansowe na realizację Programu....	19

I. Wstęp

Rodzina jest podstawową jednostką społeczną i najważniejszym środowiskiem w życiu człowieka kształtującym jego osobowość, poglądy i system wartości. Więzy łączące jej członków powinny być trwałe i opierać się na wzajemnym zaufaniu i poczuciu bezpieczeństwa. Dom rodzinny powinien być zatem miejscem, do którego chętnie wracamy. Jednak dla wielu osób nie jest on spokojną przystanią, miejscem w którym znajdujemy akceptację, zrozumienie a wręcz przeciwnie kojarzy się z cierpieniem fizycznym, psychicznym, emocjonalnym. Przyczyny stosowania przemocy mogą być różne. Mogą one wynikać z przyczyn osobistych, z frustracji, stresu, z uzależnienia, z zaburzeń psychicznych, braku więzi emocjonalnych i brutalności w domu rodzinnym. Ponadto przyczyn tego zjawiska można także dopatrywać się w tradycjach, zwyczajach i przekonaniach funkcjonujących w naszym społeczeństwie. Przemoc w rodzinie jest zjawiskiem trudnym do ujawnienia w związku z tym, że osoby doświadczające przemocy boją się, wstydzą, często nie wierzą w skuteczność pomocy. Nie bez znaczenia jest fakt, że „ofiary” i „sprawcy” łączą bliskie więzi rodzinne i emocjonalne. Przemoc w rodzinie może być przyczyną poważnych szkód osobistych, społecznych i zdrowotnych. Niejednokrotnie przemoc prowadzi do naruszeń norm moralnych i prawnych. Osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie są zarówno dorośli, jak i dzieci, natomiast osobami stosującymi przemoc są zazwyczaj osoby dorosłe – zdecydowanie częściej mężczyźni niż kobiety.

Zjawisko przemocy w rodzinie, ze względu na swoją złożoność, zasługuje na miano problemu interdyscyplinarnego i wymaga międzysektorowej ciągłej współpracy wielu instytucji i organizacji pośrednio lub bezpośrednio związanych z problematyką przemocy w rodzinie. Tylko podejmowanie wspólnych, systematycznych i ciągłych działań może w sposób skuteczny przyczynić się do zmniejszenia skali zjawiska przemocy w rodzinie. Gmina Miłomłyn od kilkunastu lat podejmuje liczne działania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Są one skierowane zarówno do osób doznających przemocy (pomocowe), jak i do osób stosujących przemoc (interwencyjne). Między innymi jednym z takich działań było powołanie Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Miłomłynie w ramach, którego funkcjonują grupy robocze.

Odbywają się też liczne szkolenia podnoszące kwalifikacje osób zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy, w tym dla pracowników „pierwszego kontaktu” m.in. pracowników socjalnych, policjantów, nauczycieli, kuratorów, pracowników ochrony zdrowia, pedagogów szkolnych. Pomimo licznych działań w dalszym ciągu zjawisko przemocy w rodzinie stanowi jeden z trudniejszych do rozwiązania problemów społecznych w Gminie Miłomłyn. Konieczne jest zatem w dalszym ciągu systematyczne podnoszenie

standardu usług adresowanych do osób doznających przemocy jak i stosujących przemoc. Również wskazana jest dalsza pomoc odpowiednich służb do realizacji profesjonalnych działań z zakresu przeciwdziałania temu zjawisku, a także działania w kierunku skutecznego pomagania osobom z obu tych grup. Ważna jest też stała edukacja społeczeństwa, mająca na celu zmianę świadomości w kwestii negatywnych i szkodliwych stereotypów na temat stosowania przemocy, jak też roli kobiety i mężczyzny w życiu rodzinnym i społecznym. Między innymi służyć ma temu opracowywanie i realizacja programów przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie Gminy Miłomłyn planowany jest w perspektywie kilkuletniej. Obecnie działania Programu obejmą lata 2019 - 2023. W miarę potrzeb i zmiany sytuacji społecznej zadania i cele programu mogą ulec zmianom i udoskonaleniom.

II. Podstawy prawne do opracowania i realizacji Programu

Program będzie realizowany w oparciu o następujące dokumenty normujące problematykę przeciwdziałania przemocy w rodzinie:

- Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2015 r. poz. 1390);
- Ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2018 r., poz. 1508 ze zm.);
- Ustawa z 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2018 r., poz. 998 ze zm.);
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2018 r. poz. 2137 ze zm.);
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2018 r. poz. 1030 ze zm.);
- Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2018 r. poz. 994 ze zm.);
- Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2018 r. poz. 450 ze zm.);
- Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2017 r. poz. 2067 ze zm.);
- Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2017 r. poz. 682 ze zm.);
- Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2018 r. poz. 1987, ze zm.)

III. Charakterystyka zjawiska przemocy w rodzinie

Definicja przemocy w rodzinie

Przemoc w rodzinie jest problemem złożonym i ma wiele definicji. Powszechnie przemoc traktowana jest jako akt godzący w osobistą wolność jednostki prowadzący do jej fizycznej, a także psychicznej szkody. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie definiuje przemoc w rodzinie jako „jednokrotowe lub powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne osób dotkniętych przemocą”. Często przemocą w rodzinie określa się „zamierzone i wykorzystujące przewagę sił działanie przeciw członkowi rodziny, naruszające prawa i dobra osobiste, powodujące cierpienie i szkody”.

Przemoc w rodzinie charakteryzuje się tym, że:

1. *jest intencjonalna* – działania osoby stosującej przemoc są zamierzone i celowe, ukierunkowane na kontrolowanie i podporządkowanie drugiego człowieka;
2. *występuje dysproporcja sił* – w relacji jedna ze stron ma przewagę nad drugą. Osoba doświadczająca przemocy jest słabsza, a osoba stosująca przemoc silniejsza;
3. *narusza prawa i dobra osobiste* – osoba stosująca przemoc wykorzystuje swoją przewagę narusza prawa i godność drugiego człowieka (członka rodziny);
4. *powoduje cierpienia i szkody* – osoby dotknięte przemocą w rodzinie doznają bardzo bolesnych szkód psychicznych i fizycznych.

Przemoc może być zarówno skutkiem, jak i przyczyną dysfunkcji w rodzinie, ale bez wątplenia należy zaklasyfikować ją do kategorii zachowań negatywnych o dużej szkodliwości społecznej. Jak wynika już z samych definicji, przemoc w rodzinie przyczynia się do dezorganizacji funkcjonowania rodziny, łamania norm moralnych, prawnych, tragicznych skutków psychologicznych oraz w skrajnych przypadkach do poważnych uszkodzeń ciała bądź zabójstw. Przemoc ze strony najbliższych osób jest doświadczeniem traumatycznym, upokarzającym, wywołującym cierpienie, rodzącym nienawiść i pragnienie odwetu, okaleczającym psychikę.

Rodzaje przemocy

Przemoc w rodzinie może przybierać różne formy: od przemocy fizycznej, przez przemoc psychiczną i seksualną, po przemoc ekonomiczną. Wyróżnia się następujące formy przemocy:

1. *przemoc fizyczna* – to forma agresji łącząca się z naruszeniem granic ciała. Jej celem jest zadanie „ofierze” bólu fizycznego, uszkodzenie jej ciała, pogorszenie jej zdrowia lub pozbawienie ją życia;
2. *przemoc psychiczna* – to zachowanie, którego celem jest umniejszanie poczucia własnej wartości, wzbudzanie w osobie doznającej przemocy strachu. Ta forma przemocy powoduje poważne szkody psychologiczne;
3. *przemoc seksualna* – to różne zachowania, w tym: wymuszanie pożycia seksualnego, nieakceptowanych pieszczot i praktyk seksualnych, zmuszanie do prostytucji, krytykowanie zachowań seksualnych;
4. *przemoc ekonomiczna* – to każde zachowanie, którego celem jest ekonomiczne uzależnienie, to także zaciąganie kredytów czy zmuszanie do ich zaciągania wbrew woli partnera;
5. *zaniedbanie* - to ciągle niezaspokojenie podstawowych potrzeb fizycznych i emocjonalnych. Tej formy przemocy najczęściej doświadczają dzieci.

Osoby dotknięte przemocą w rodzinie często doświadczają kilku jej form jednocześnie. Przemoc w rodzinie ma tragiczne konsekwencje. Może prowadzić nie tylko do uszkodzeń ciała, ale także do zaburzeń emocjonalnych oraz zaburzeń w sposobie w jaki osoba doznająca przemocy postrzega samą siebie, „sprawcę” oraz innych ludzi.

Cykle przemocy

Przemoc w rodzinie rzadko jest incydem jednorazowym, zazwyczaj ma ona charakter długotrwały, cykliczny. Można więc wyszczególnić powtarzające się fazy, które razem tworzą pewnego rodzaju cykle przemocy. Znajomość faz pozwala lepiej zrozumieć charakter i specyfikę tego problemu. Możemy wyróżnić trzy fazy powtarzającego się cyklu. Są to:

1. *faza narastania napięcia* – jest to pierwsza faza, w której dochodzi do stopniowego wzrostu napięcia, w której osoba stosująca przemoc jest stale napięta i poirytowana, zaś osoba doznająca przemocy obarcza siebie winą i stara się za wszelką cenę uniknąć kolejnej awantury;

2. *faza ostrej przemocy* – jest to druga faza, w której napięcie prowadzi do wybuchu gniewu i rozładowania agresji. Partner staje się gwałtowny, wpada w szał, jakiś drobiazg wywołuje awanturę. Osoba doświadczająca przemocy może doznać obrażeń zagrażających jej zdrowiu i życiu. Najczęściej to w tej fazie, osoby doznające przemocy wzywają Policję, szukają pomocy;
3. *faza miodowego miesiąca* - jest to trzecia faza, w której osoba stosująca przemoc wyraża skruchę, składa obietnice, obiecuje poprawę. „Sprawca” jest czuły, troskliwy, zapewnia o swojej miłości. Przeprosinom często towarzyszą łzy i prezenty. W tej sytuacji osoba doznająca przemocy często czuje się odpowiedzialna za to, co się stało i postanawia dać „sprawcy” drugą szansę.

Faza miodowego miesiąca zatrzymuje „ofiara” w sytuacji przemocy, bo łatwo pod jej wpływem zapomnieć o koszmarze pozostałych dwóch faz. Niestety faza miodowego miesiąca nie trwa długo. Po jakimś czasie napięcie znowu powraca i cały cykl przemocy się powtarza. Z biegiem czasu przemoc staje się coraz gwałtowniejsza, dotkliwsza. Cykliczność przemocy sprawia, że osobom doświadczającym przemocy trudno jest podjąć działania mające na celu zatrzymanie przemocy.

Przemoc fizyczna, seksualna, psychiczna i ekonomiczna popełniona na szkodę osób najbliższych jest przestępstwem. Jeżeli przemoc ma charakter ciągły, może być zakwalifikowana jako przestępstwo znęcania się nad rodziną (art. 207 kk), za które grozi kara pozbawienia wolności od 3 miesięcy do 5 lat. Jeśli sprawca działa ze szczególnym okrucieństwem lub jeżeli osoba pokrzywdzona targnie się na własne życie, sprawca podlega karze odpowiednio od roku do lat 10 i od lat 2 do 12.

Rola stereotypów i przekonań na temat przemocy w rodzinie

Wokół przemocy narosło wiele mitów. Jednym z nich jest przekonanie, że jest to zjawisko marginalne, występujące wyłącznie w patologicznych środowiskach. Jest to wynik funkcjonujących stereotypów, które obejmują różnorodne obszary codziennego życia. Uwalnianie się od stereotypów utrudnione jest przez fakt, że fałszywe założenia są często przekonaniami charakterystycznymi dla całego środowiska.

Z punktu widzenia problemu przemocy w rodzinie, za najważniejsze i najgroźniejsze uważa się stereotypy:

1. Usprawiedliwiający przemoc.

2. Przenoszące odpowiedzialność za przemoc na osobę, która jej doznaje.
3. Przekonania izolujące osobę doświadczającą przemocy.

Skutki przemocy w rodzinie

Skutki przemocy w rodzinie to nie tylko szkody fizyczne, ale również trwałe następstwa w psychice człowieka.

Bezpośrednie skutki przemocy można podzielić na:

- 1) objawy fizyczne (m. in. sińce, obrzęki, otarcia, rany, złamania, oparzenia),
- 2) objawy emocjonalne (m. in. smutek, wycofanie, wzrost lęku i niepokoju, izolacja, depresja, zmienność nastrojów, niska samoocena),
- 3) objawy społeczne (m. in. nieufność, nieumiejętność nawiązywania kontaktu, wyuczona bezradność, spadek poczucia kompetencji),
- 4) objawy seksualnego wykorzystywania dziecka (m. in. seksualizacja kontaktów międzyludzkich, wciąganie innych dzieci w nietypową aktywność seksualną, świadomość seksualną wykraczającą poza poziom dojrzałości dziecka, ucieczki z domu, próby samobójcze, problemy psychiatryczne).

Z powodu wielu przykrych doświadczeń cierpią nie tylko osoby, które tej przemocy doznają, ale również bezsilni świadkowie obserwujący akty przemocy, tj. najczęściej dzieci. Dzieci krzywdzone charakteryzują się zaburzeniami zachowania związanymi z trudnościami kontrolowania emocji i rozpoznawania sytuacji społecznych, oraz obniżeniem poziomu empatii. Przemoc, zwłaszcza w rodzinie, burzy porządek moralny. Zmierza do ukształtowania takiego obrazu świata, wzoru przekonań i sądów, w którym wpisana jest ona jako norma. Dziecko wytwarza w sobie przekonanie, że wzajemne relacje polegają na oddziaływaniu na siebie „sprawcy” i „ofiary”. Brutalne wzorce osobowe utrwalają się tak, iż młody człowiek nie ma oporów przed biciem i maltretowaniem słabszych i młodszych kolegów, czym rekompensuje sobie doznane krzywdy. Maltretowanie dzieci zaburza ich rozwój poznawczy i społeczny, co objawia się trudnościami w nawiązywaniu kontaktów interpersonalnych, ograniczając tym samym możliwość wyrównania doznawanego braku więzi emocjonalnych. Poszkodowane dzieci z reguły są nieufne, nastawione do otoczenia wrogo, pełne negatywizmu, słabo reaktywne, często przyjmują postawę biernego oporu. W sytuacjach interpersonalnych dzieci te ujawniają mniejszą ekspresyjność emocjonalną, zachowują się nieprzystępnie i unikają kontaktów z innymi dziećmi. Olbrzymie koszty przemocy w rodzinie, jak widać, ponoszą nie tylko jednostki, ale całe społeczeństwo.

IV. Charakterystyka środowiska lokalnego i analiza problemów społecznych na terenie Gminy Miłomłyn.

Gmina Miłomłyn położona jest na terenie województwa Warmińsko – Mazurskiego w Powiecie Ostródzkim. Powierzchnia - 16.091 ha, co stanowi 9,12% obszaru Powiatu Ostródzkiego, w tym: użytki rolne - 40,13%, lasy - 40,84%, akweny wodne - 10,74%, pozostałe grunty - 8,17%. Miłomłyn obejmuje miasto Miłomłyn i 13 sołectw, w tym 31 miejscowości wiejskich.

W poniższych tabelach przedstawione są dane demograficzne dotyczące mieszkańców Gminy Miłomłyn.

Tabela nr 1: Dane demograficzne – liczba osób zamieszkujących w Gminie Miłomłyn

Rok	2015	2016	2017
Kobiety	2 502	2 493	2 483
Mężczyźni	2 540	2 537	2 550
Ogółem	5 042	5 030	5 033
W tym: dzieci i młodzież do 17 roku życia	956	958	961

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Oceny Zasobów Pomocy Społecznej

Tabela nr 2: Dane demograficzne – struktura porównawcza w wieku mieszkańców Gminy Miłomłyn

Rok	2015	2016	2017
Ilość osób w wieku produkcyjnym	3 249	3 195	3 188
Ilość osób w wieku poprodukcyjnym	837	877	884

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Oceny Zasobów Pomocy Społecznej

Z analizy struktury demograficznej wynika, że w latach 2015-2017 liczba osób zamieszkałych na terenie Gminy Miłomłyn utrzymuje się na tym samym poziomie.

W strukturze demograficznej mieszkańców Gminy Miłomłyn widać systematyczny proces starzenia się społeczeństwa. Liczba ludności w wieku produkcyjnym maleje a tym samym w wieku poprodukcyjnym rośnie.

W celu właściwego zaplanowania podejmowanych w ramach programu działań niezbędne jest dokonanie analizy problemów społecznych w gminie Miłomłyn ze szczególnym uwzględnieniem problemu przemocy w rodzinie. Jednym z dominujących problemów społecznych na terenie gminy Miłomłyn jest bezrobocie.

Poniżej przedstawiono dane dotyczące zjawiska bezrobocia na terenie Gminy Miłomłyn według Powiatowego Urzędu Pracy w Ostródzie (tabela nr 3).

Tabela nr 3: Poziom bezrobocia w gminie Miłomłyn.

Rok	Ogółem	Bezrobotni długotrwale	Z prawem do zasiłku (ogółem)
2015	325	157	48
2016	282	147	37
2017	243	124	33

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Ostródzie.

Z analizy powyższych danych wynika, że w stosunku do lat 2015 – 2017 liczba osób bezrobotnych zmalała. Bezrobocie niekorzystnie wpływa na poziom życia ludności na terenie Gminy Miłomłyn choć liczba osób pozostających bez pracy stale maleje.

Oprócz kwestii bezrobocia w Gminie Miłomłyn występują inne problemy społeczne, które w sposób pośredni lub bezpośredni rzutują na funkcjonowanie rodzin. W celu zdiagnozowania zjawiska przemocy, w tym przemocy w rodzinie, wykorzystano dane w toku wykonywanej przy przez Zespół Interdyscyplinarny i grupy robocze MGOPS Miłomłyn.

Tabela nr 5: Liczba Niebieskich Kart, które wpłynęły do zespołu Interdyscyplinarnego w Miłomłynie (2015 - 2018 rok):

Liczba Niebieskich Kart			
2015	2016	2017	2018
16	14	22	21

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań MGOPS Miłomłyn

Powyższa tabela przedstawia liczbę Niebieskich Kart, które wpłynęły do Zespołu Interdyscyplinarnego w Miłomłynie w poszczególnych latach. Z analizy wynika, iż liczba Niebieskich Kart diametralnie wzrosła w 2017 roku. Do najczęstszych przejawów przemocy w rodzinie na terenie Gminy Miłomłyn należą: awantury domowe, w tym awantury pod wpływem alkoholu, poniżanie i wyzwiska, przemoc ekonomiczna w dużej mierze związana z wydawaniem pieniędzy na alkohol, zaniedbanie. Ofiarami są zwykle współmałżonkowie, niekiedy dzieci i osoby starsze, niepełnosprawne.

Zespół Interdyscyplinarny

W skład Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie wchodzi przedstawiciele:

1. Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Miłomłynie.
2. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Miłomłynie.
3. Posterunek Policji w Miłomłynie.
4. Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej przy Sądzie Rejonowym w Ostródzie.
5. Oświaty na szczeblu gminnym.
6. Niepublicznej jednostki ochrony zdrowia .

Udzielanie pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie

Zespół Interdyscyplinarny w Miłomłynie podejmuje szereg działań wspierających, które kierowane są do rodzin przeżywających trudności w wypełnieniu funkcji opiekuńczo – wychowawczych. Działania mają na celu przywrócenie rodzinie zdolności do właściwego funkcjonowania, a co za tym idzie zapewnienia dzieciom odpowiednich warunków do opieki i harmonijnego rozwoju.

Każdy podmiot wchodzący w skład Zespołu Interdyscyplinarnego w ramach swoich kompetencji zobowiązany jest do podejmowania działań zmierzających do udzielenia wsparcia osobom doznającym przemocy w rodzinie.

1. Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Miłomłynie:

- 1) diagnozuje sytuację i potrzeby osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie;
- 2) udziela kompleksowych informacji o:
  - a) możliwościach uzyskania pomocy, w szczególności psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej, oraz wsparcia, w tym o instytucjach i podmiotach świadczących specjalistyczną pomoc na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie,
  - b) formach pomocy dzieciom doznającym przemocy w rodzinie oraz o instytucjach i podmiotach świadczących tę pomoc,
  - c) możliwościach podjęcia dalszych działań mających na celu poprawę sytuacji osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie;
  - d) organizuje niezwłocznie dostęp do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie;
  - e) zapewnia osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, w zależności od potrzeb, schronienie w całodobowej placówce świadczącej pomoc, w tym w szczególności w specjalistycznym ośrodku wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie;
  - f) może prowadzić rozmowy z osobami, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie, na temat konsekwencji stosowania przemocy w rodzinie oraz informuje te osoby o możliwościach podjęcia leczenia lub terapii i udziale w programach oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

2. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Miłomłynie

- 1) diagnozuje sytuację i potrzeby osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie;
- 2) udziela kompleksowych informacji o:
  - a) możliwościach uzyskania pomocy, w szczególności psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej, oraz wsparcia, w tym o instytucjach i podmiotach świadczących specjalistyczną pomoc na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie,
  - b) formach pomocy dzieciom doznającym przemocy w rodzinie oraz o instytucjach i podmiotach świadczących tę pomoc,
  - c) możliwościach podjęcia dalszych działań mających na celu poprawę sytuacji osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie;
- 3) organizuje niezwłocznie dostęp do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie;
- 4) może prowadzić rozmowy z osobami, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują

przemoc w rodzinie, na temat konsekwencji stosowania przemocy w rodzinie oraz informuje te osoby o możliwościach podjęcia leczenia lub terapii i udziale w programach oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

3. Posterunek Policji w Miłomłynie.

- 1) udziela osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, niezbędnej pomocy, w tym udziela pierwszej pomocy;
- 2) organizuje niezwłocznie dostęp do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie;
- 3) podejmuje, w razie potrzeby, inne niezbędne czynności zapewniające ochronę życia, zdrowia i mienia osób, co do których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie, włącznie z zastosowaniem na podstawie odrębnych przepisów w stosunku do osoby, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, środków przymusu bezpośredniego i zatrzymania;
- 4) przeprowadza, o ile jest to możliwe, z osobą, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, rozmowę, w szczególności o odpowiedzialności karnej za znęcanie się fizyczne lub psychiczne nad osobą najbliższą lub inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od osoby, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, albo nad małoletnim lub osobą nieporadną ze względu na jej stan psychiczny lub fizyczny, oraz wzywa osobę, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, do zachowania zgodnego z prawem i zasadami współżycia społecznego;
- 5) przeprowadza na miejscu zdarzenia, w przypadkach niecierpiących zwłoki, czynności procesowe w niezbędnym zakresie, w granicach koniecznych do zabezpieczenia śladów i dowodów przestępstwa;
- 6) podejmuje działania mające na celu zapobieganie zagrożeniom mogącym występować w rodzinie, w szczególności składa systematyczne wizyty sprawdzające stan bezpieczeństwa osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, w zależności od potrzeb określonych przez zespół interdyscyplinarny lub grupę roboczą.

4. Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej przy Sądzie Rejonowym w Ostródzie.

- 1) kuratorzy sądowi realizują określone przez prawo zadania o charakterze wychowawczo-resocjalizacyjnym, diagnostycznym, profilaktycznym i kontrolnym, związane z wykonywaniem orzeczeń sądu.
- 2) kuratorzy sądowi wchodzi w skład zespołu interdyscyplinarnego oraz mogą wchodzić w skład grup roboczych. Uwzględniając, że grupy robocze są tworzone w celu rozwiązywania problemów związanych w wystąpieniem przemocy w rodzinie w indywidualnych przypadkach przewidziano udział fakultatywny kuratora, uzależniony od realizacji przez niego w tej rodzinie dozoru lub nadzoru.

5. Oświaty z terenu gminy Miłomłyn.

Działania oświaty obejmują upowszechnienie wykształcenia oraz realizowanie określonych celów wychowawczych. Instytucje te poza podstawowym zadaniem kształcenia dzieci i młodzieży m.in. zapewniają im opiekę poza rodziną oraz mając możliwości oddziaływania na rodziców wspierają prowadzone przez nich działania wychowawcze.

W ramach procedury przedstawiciel oświaty:

1) udziela kompleksowych informacji o:

a) możliwościach uzyskania pomocy, w szczególności psychologicznej i pedagogicznej, oraz wsparcia, w tym o instytucjach i podmiotach świadczących specjalistyczną pomoc na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie,

2) diagnozuje sytuację i potrzeby osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, w tym w szczególności wobec dzieci;

3) udziela kompleksowych informacji rodzicowi, opiekunowi prawnemu, faktycznemu lub osobie najbliższej o możliwościach pomocy psychologicznej i pedagogicznej oraz wsparcia rodzinie, w tym o formach pomocy dzieciom świadczonych przez instytucje i podmioty w zakresie specjalistycznej pomocy na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie.

6. Niepubliczna jednostka ochrony zdrowia w Miłomłynie.

Głównym zadaniem jest ochrona zdrowia pacjenta. Zjawisko przemocy domowej kwalifikuje się do zakresu sytuacji objętych świadczeniami zdrowotnymi ponieważ bardzo często towarzyszą mu wyraźne uszkodzenia zdrowia somatycznego a także uszkodzenia zdrowia psychicznego.

W dziedzinie pomocy osobom doświadczającym przemocy w rodzinie, oprócz zadań podstawowych, takich jak np. udzielenie pomocy medycznej, najistotniejsze są następujące zadania:

1) rozpoznanie sygnałów świadczących o występowaniu przemocy, szczególnie gdy ofiary bądź świadkowie próbują to ukryć,

2) umiejętność przeprowadzenia rozmowy umożliwiającej rozpoznanie form przemocy i częstotliwości jej występowania,

3) wystawienie na prośbę poszkodowanych zaświadczenia lekarskiego o stwierdzonych obrażeniach,

4) poinformowanie osób doznających przemocy w rodzinie o miejscach i warunkach wystawienia obdukcji,

5) w przypadku stwierdzenia lub podejrzenia podczas badania popełnienia przestępstwa, np. ślady ciężkiego uszkodzenia ciała, ślady podejrzanych oparzeń, wykorzystania seksualnego – powiadomienie organów ścigania,

6) udział w procedurze odebrania dziecka przez pracownika socjalnego w przypadku bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą w rodzinie (lekarz, ratownik medyczny, pielęgniarka),

- 7) udział w zespołach interdyscyplinarnych i grupach roboczych,
- 8) realizacja procedury „Niebieskie Karty”. Pracownikiem ochrony zdrowia uprawnionym do realizacji procedury jest osoba, wykonująca zawód medyczny, w tym lekarz, pielęgniarka, położna i ratownik medyczny. Działania pracownika ochrony zdrowia

Biorąc pod uwagę skalę zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Gminy Miłomłyn uzasadnione jest opracowanie Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar w Rodzinie na lata 2019-2023 oraz wdrażanie działań zaplanowanych w nim do realizacji.

V. Adresaci Programu

Adresatami Programu są:

- 1) mieszkańcy Gminy Miłomłyn;
- 2) osoby dotknięte przemocą w rodzinie;
- 3) osoby stosujące przemoc w rodzinie;
- 4) świadkowie przemocy;
- 5) profesjonaliści /osoby zaangażowane w działania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz instytucje/organizacje zajmujące się tym problemem.

VI. Realizatorzy i współrealizatorzy/partnerzy

Realizatorami/partnerami programu są:

1. Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Miłomłynie;
2. Posterunek Policji w Miłomłynie;
3. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
4. Samodzielny Niepubliczny Zakład Opieki Medycznej w Miłomłynie;
5. Sąd Rejonowy w Ostródzie;
6. Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej przy Sądzie Rejonowym w Ostródzie;
7. Prokuratura Rejonowa w Ostródzie;
8. Urząd Miasta i Gminy w Miłomłynie;
9. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ostródzie;
10. Placówki oświatowe (szkoły);
11. Zespół Interdyscyplinarny/ grupy robocze.

VII. Pozytywne czynniki gwarantujące właściwą realizację Programu

Do pozytywnych czynników umożliwiających realizację Programu należą:

1. Akty prawne regulujące system przeciwdziałania i rozwiązywania problemów przemocy w rodzinie.
2. Dobra współpraca i przychylność władz samorządowych.
3. Realizowana procedura „Niebieskie Karty”.
4. Dobra znajomość środowiska przez pracowników socjalnych i dzielnicowych.
5. Współpraca służb, instytucji i organizacji pozarządowych.
6. Podnoszenie kwalifikacji i ciągłe doskonalenie zawodowe osób działających w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
7. Zaangażowanie osób działających w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
8. Postrzeganie przemocy jako jednego z najpoważniejszych problemów społecznych.
9. Zwiększająca się świadomość społeczna na temat zjawiska przemocy w rodzinie.
10. Silne więzi rodzinne.

VIII. Negatywne czynniki w realizacji Programu

Do negatywnych czynników utrudniających realizację Programu należą:

1. Występowanie sprzeczności pomiędzy istniejącymi przepisami prawa, a możliwością ich zastosowania w praktyce przez organy ścigania i wymiar sprawiedliwości.
2. Nadal funkcjonujące w społeczeństwie mity, przekonania i stereotypy na temat przemocy w rodzinie.
3. Występowanie w rodzinach patologii (m.in. alkoholizm i przestępczość).
4. Rozpad więzi rodzinnych.
5. Ubóstwo.
6. Niski poziom wiedzy społecznej nt. możliwości korzystania z pomocy.
7. Brak współpracy rodziny w zakresie przewycięzania kryzysów.
8. Bierność świadków przemocy w rodzinie (rodzina, środowisko sąsiedzkie).
9. Niska skuteczność oddziaływań terapeutycznych wobec osób uzależnionych.
10. Niewystarczająca skuteczność oddziaływań interwencyjno - motywacyjnych wobec osób stosujących przemoc.
11. Brak zaplecza zabezpieczającego egzekucje eksmisji sprawców przemocy.
12. Niewystarczająca skuteczność działań związanych z ochroną osób doznających przemocy.

13. Niewystarczająca współpraca instytucji odpowiedzialnych za przeciwdziałanie przemocy w rodzinie oraz placówek leczenia odwykowego (słaby przepływ informacji – czynnik ludzki, niedopracowane procedury).
14. Problem wypalenia zawodowego osób/służb realizujących zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.
15. Brak wystarczających środków finansowych na funkcjonowanie zespołu interdyscyplinarnego i grup roboczych.

IX. Cele programu

Cel główny to: przeciwdziałanie zjawisku przemocy w rodzinie i skuteczne rozwiązywanie problemów z nim związanych na terenie Gminy Miłomłyn.

Cel główny jest realizowany poprzez *cele szczegółowe*:

1. Interdyscyplinarną współpracę służb i instytucji w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym w ramach działań interwencyjnych – procedura „Niebieskie Karty”.
2. Zwiększenie skuteczności działań motywacyjno – interwencyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.
3. Ochrona ofiar przemocy w rodzinie.
4. Podniesienie skuteczności działań służb świadczących pomoc osobom doświadczającym przemocy w rodzinie i wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.
5. Działania edukacyjne skierowane do dzieci i młodzieży mające na celu propagowanie skutecznych sposobów powstrzymania przemocy.
6. Zmiana postaw, przekonań i zachowań mieszkańców Gminy Miłomłyn wobec zjawiska przemocy.

X. Wdrażanie programu

Działania:

1. Powołanie Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.
2. Współpraca w ramach Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.
3. Izolowanie sprawców przemocy.
4. Izolowanie osób doznających przemocy w rodzinie poprzez umieszczenie ich w specjalistycznym ośrodku wsparcia dla ofiar przemocy w:

- a) Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Elblągu
- b) Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Olecku
- c) Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w Olsztynie
  - 5. Poradnictwo psychologiczne, pedagogiczne, prawne, medyczne oraz socjalne.
  - 6. Współpraca między instytucjami zaangażowanymi w przeciwdziałanie przemocy w rodzinie i zapobieganie jego skutkom.
  - 7. Realizacja procedury „Niebieskie Karty”.
  - 8. Diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie.
  - 9. Opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach.
  - 10. Monitorowanie sytuacji rodzin uwikłanych w przemoc.
  - 11. Praca socjalna.
  - 12. Prowadzenie w placówkach oświatowych programów profilaktycznych uświadamiających zagrożenia płynących z przemocy.
  - 13. Organizowanie szkoleń dla wszystkich przedstawicieli służb podejmujących działania na rzecz rodzin uwikłanych w przemoc w celu podniesienia i doskonalenia swoich umiejętności oraz skutecznego radzenia sobie ze stresem.
  - 14. Seminaria, konferencje dla wszystkich przedstawicieli służb podejmujących działania na rzecz rodzin uwikłanych w przemoc w celu wymiany doświadczeń.
  - 15. Upowszechnianie materiałów informacyjno – edukacyjnych (broszur, ulotek, plakatów) dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie wśród lokalnej społeczności.

XI. Harmonogram realizacji Programu

Program realizowany będzie na terenie Gminy Miłomłyn w latach 2019 - 2023. Wdrażanie programu rozpocznie się po jego uchwaleniu, a działania zaplanowane do realizacji w ramach Programu będą wdrażane w formie ciągłej.

XII. Przewidywane efekty i rezultaty

Wszelkie cele i działania zaplanowane do realizacji w ramach niniejszego Programu mają służyć przede wszystkim poprawie sytuacji rodzin doznających przemocy, jak i ochronie rodzin zagrożonych przemocą. Realizując działania zawarte w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2019-2023 planuje się osiągnąć następujące efekty:

1. Ustawiczne działania interdyscyplinarne w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w ramach pracy Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz grup roboczych.
2. Świadczenie kompleksowej pomocy dla osób doświadczających przemocy oraz świadków przemocy w rodzinie.
3. Zwiększenie dostępności profesjonalnej pomocy, jak i poradnictwa specjalistycznego zarówno dla osób doznających przemocy w rodzinie, jak dla osób stosujących przemoc w rodzinie.
4. Zwiększenie poziomu wiedzy na temat możliwości wyjścia z sytuacji kryzysowej osób dotkniętych przemocą w rodzinie
5. Zwiększenie poziomu wiedzy osób stosujących przemoc na temat skutków prawno-moralnych przemocy w rodzinie.
6. Nabycie przez dzieci i młodzież umiejętności i wiedzy na temat podstawowych zasad przeciwdziałania przemocy.
7. Nabycie przez rodziców wiedzy i umiejętności na temat właściwych ról i postaw.
8. Zwiększenie efektywności pracy pracowników służb i instytucji udzielających pomocy z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
9. Zmiana postaw mieszkańców Gminy Miłomłyn wobec zjawiska przemocy w rodzinie.

XIII. Monitorowanie, sprawozdawczość i środki finansowe na realizację Programu

Monitorowanie

Monitorowanie realizacji programu odbywać się będzie w oparciu o sprawozdawczość podmiotów zaangażowanych w jego realizację.

Finansowanie

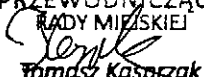
Źródłem finansowania zadań Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w latach 2019–2023 są środki finansowane z budżetu gminy, ponieważ przeciwdziałanie przemocy w rodzinie jest zadaniem własnym gminy na podstawie Ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity: Dz.U.2016 poz. 487 ze zm.) oraz ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tekst jednolity: Dz. U. 2015 poz. 1390).

ZAKOŃCZENIE

Przemoc w rodzinie to zjawisko, które nie powinno mieć miejsca, ponieważ nikt nie ma prawa naruszać praw i dóbr osobistych człowieka, powodować cierpienia. Niestety przemoc występuje od zawsze i dlatego należy podejmować wszelkie działania mające na celu zmniejszenie skali tego zjawiska. Niezmiernie istotna jest tutaj współpraca, zaangażowanie oraz wysiłek wszystkich służb, reagujących na problemy społeczne, ukierunkowany na przeciwdziałanie temu zjawisku i udzielaniu wsparcia.

Niniejszy dokument został przygotowany przez:

Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Miłomłynie

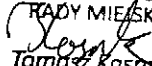
PRZEWODNICZĄCY
RADY MIEJSKIEJ

Tomasz Kasprzak

Uzasadnienie
do Uchwały Nr V/31/2019
Rady Miejskiej w Miłomłynie
z dnia 25 stycznia 2019 r.

Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie stanowiący załącznik do niniejszej uchwały, określa sposoby realizacji zadań własnych gminy Miłomłyn o którym mowa w art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Zgodnie z art. 6 ust. 2 pkt. 1 do zadań własnych gminy należy w szczególności tworzenie systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

W związku z powyższym proponuję przyjęcie przedmiotowej uchwały przez Radę Miejską w Miłomłynie.

PRZEWODNICZĄCY
RADY MIEJSKIEJ

Tomasz Kasprzak